

Til lovforslag nr. L 106. Betænkning afgivet af Boligudvalget den 4. maj 2004

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af byggeloven, lov om planlægning og lov om statens byggevirksomhed

(Handicaptilgængelighed og adgang til at iværksætte undersøgelser af alvorlige ulykker i byggeriet)

[af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen)]

1. Ændringsforslag

Økonomi- og erhvervsministeren har stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 10. december 2003 og var til 1. behandling den 29. januar 2004. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Boligudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og økonomi- og erhvervsministeren sendte den 12. november 2003 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 55. Den 19. december 2003 sendte økonomi- og erhvervsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra De Samvirkende Invalideorganisationer og Vallø Handicapforening.

Økonomi- og erhvervsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 38 spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. 3 af udvalgets spørgsmål og økonomi- og erhvervsministerens svar herpå er optrykt til betænkningen.

3. Tilkendegivelse fra økonomi- og erhvervsministeren

Økonomi- og erhvervsministeren har tilkendegivet følgende:

»Økonomi- og erhvervsministeren foreslår, at økonomi- og erhvervsministeren med lovforslaget bemyndiges til at fastsætte regler om anvendelsesområdet for bygge Lovgivningens tilgængelighedsbestemmelser i forbindelse med ombygninger og andre forandringer i bestående byggeelse.

Bemyndigelsen anvendes til at fastsætte nærmere regler om anvendelsen af følgende af bygningsreglementets tilgængelighedsbestemmelser:

1. Krav om etablering af niveaufri adgang til bygninger
2. Krav om etablering af handicapparkeringspladser ved bygninger
3. Krav om indretning af handicaptolletter i bygninger
4. Krav om installation af elevator i bygninger

Bestemmelsen skal gælde for:

a) Offentligt tilgængelig bebyggelse
Der vil eksempelvis være tale om hoteller, restauranter, biografer, teatre, udstillingsbygninger, biblioteker, museer, kirker, institutioner, skoler, sundhedsklinikker, gymnasier, idrætshaller og -anlæg, svømmehaller m.v.

b) Erhvervsbebyggelse til administration og service
Der vil f.eks. være tale om bygninger til handel, f.eks. butikker og supermarkeder, og bygninger til kontor, herunder til offentligt administration.

For begge bygningskategorier gælder, at der er tale om både offentligt og privat ejede bygninger.

Enfamilieshuse og etageboligbyggeri vil ikke være omfattet af bemyndigelsen, da der efter gældende lovgivning ydes hjælp til indretning af boliger gennem serviceloven, når indretning er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den enkelte. Erhvervsbebyggelse til industri og produktion og landbrugsbebyggelse vil ikke være omfattet af bemyndigelsen, idet det må formodes, at meget få fysisk handicappede vil være beskæftigede i disse erhverv.

I nogle bygninger vil enkelte af kravene ikke være relevante. Elevatorkravet udløses efter gældende regler alene i bygninger med 2 eller flere etager over stueplan, og i f.eks. småbutikker, hvor toiletet alene benyttes af personalet, stilles der efter gældende lov ikke krav om etablering af handicaptolletter.

En allerede eksisterende ombygningsbestemmelse i byggelovgivningen, jf. bygningsreglement 1995, kap. 1.1, stk. 3, giver mulighed for at anvende lempeligere regler for blandt andet tilgængelighedsbestemmelser, når ombygningsarbejdet efter kommunalbestyrelsens skøn ellers ikke kan gennemføres uden indgribende ændringer i bebyggelsen. I sådanne tilfælde kan kommunalbestyrelsen helt eller delvis se bort fra krav om tilgængelighedsforanstaltninger.

Bemyndigelsen i § 4 B udmøntes på følgende måde:

Der stilles krav om etablering af niveaufri adgang ved alle ombygninger, som er omfattet af bemyndigelsen, uanset byggesagens omfang og pris i øvrigt.

Herudover fastsættes der krav om etablering af handicapparkeringspladser og indretning af handicaptolletter, når udgiften til disse 2 tilgængelighedsforanstaltninger ikke overstiger en vis procentsats af de øvrige byggeomkostninger. Krav om etablering af handicapparkeringspladser og indretning af handicaptolletter udløses dermed ikke i de tilfælde, hvor omkostningerne til disse tilgængelighedsforanstaltninger udgør mere end en vis procentsats af de øvrige ombygningsomkostninger.

I offentligt tilgængeligt byggeri fastsættes der desuden krav om installation af elevator. Elevatorkravet skal dog beregnes særskilt, således at der stilles krav om installation af elevator i de byggesager, hvor udgiften til etablering af handicapparkeringspladser, indretning af handicaptolletter og installation af elevator ikke overstiger en vis procentsats af de øvrige ombygningsomkostninger.

I de byggesager, hvor etablering af handicapparkeringspladser, indretning af handicaptolletter og installation af elevator overstiger denne procentsats, stilles der fortsat krav om etablering af handicapparkeringspladser og indretning af handicaptolletter, når udgifterne hertil ikke overstiger samme procentsats.

Da tilgængelighedsbestemmelserne er indført i byggelovgivningen på forskellige tidspunkter, vil nogle af tilgængelighedsforanstaltningerne allerede være gennemført i et antal bygninger. Er der etableret handicapparkeringspladser og indrettet handicaptolletter i en bygning, vil der ikke blive stillet krav om gennemførelse af disse krav. Det er således kun udgiften til de tilgængelighedsforanstaltninger, som er relevante i forhold til den enkelte bygning, som skal indgå i beregningen af, om udgifterne hertil ligger over procentsatsen.

Er der således i en bygning etableret parkeringspladser, stilles der ikke krav om dette, men der skal fortsat indrettes handicaptollet, og i offentligt tilgængeligt byggeri installeres elevator, hvis dette er muligt inden for procentsatsen.

De i medfør af bemyndigelsen udfærdigede bestemmelser skal gælde for den enkelte bygning. Det betyder, at hvis der i en ejendom er flere bygninger, vil det alene være den bygning, hvor der foretages ombygninger, der omfattes af bestemmelserne.

De udfærdigede bestemmelser skal også gælde for fredede bygninger, og det vurderes, at kravene i de fleste tilfælde kan opfyldes uden, at arkitektoniske eller kulturelle værdier går tabt.

Hvis der er behov for at tage særlige hensyn til arkitektoniske eller kulturelle værdier, kan det ske efter de allerede eksisterende regler i bygningsreglementet, jf. bygningsreglement 1995, kap. 1.1, stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter en konkret vurdering af den bebyggelse, der ønskes ombygget, helt eller delvis se bort fra krav om tilgængelighedsforanstaltninger, såfremt ombygningen ellers ikke lader sig gennemføre uden indgribende ændringer i bebyggelsen.

Det forudsættes, at den ændrede bemyndigelse kan holdes inden for den angivne økonomiske ramme. Der vil derfor efter forhandling med de kommunale parter blive fastlagt en ny maksimalgrænse.

Økonomi- og erhvervsministeren vil oplyse den nye maksimalgrænse til Boligudvalget, når forhandlingerne med de kommunale parter er afsluttet.«

4. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Kristendemokraternes medlemmer af udvalget stiller sig overordnet positive over for lovforslaget, som med de ændringer, økonomi- og erhvervsministeren foreslår i den af ham fremsendte tilkendegivelse til betænkningen, alt andet lige er et skridt i den rigtige retning for handicap- og tilgængelighedspolitikken i Danmark.

S, SF, RV og KD er positive over for økonomi- og erhvervsministerens tilkendegivelser om, at han er indstillet på en fortsat dialog mellem De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) og Økonomi- og Erhvervsministeriet med henblik på at sikre, at intentionerne i den nuværende lovgivning følges, og at de midler, der i dag anvendes på tilgængelighed, ikke fejlanvendes på grund af uvidenhed eller mangel på relevant vejledning m.v. Det er S', SF's, RV's og KD's opfattelse og erfaring, at DSI er i besiddelse af stor faglig ekspertise om tilgængelighed, hvorfor organisationen er en fordelagtig og nødvendig samarbejdspartner, hvad angår både formulering og implementering af politik på området. Det er

dog både DSI's og S', SF's, RV's og KD's holdning, at en stor del af de fejlinvesteringer i tilgængelighed, som har fundet sted, er grundet i mangelfuld vejledning i lovgivningen. Som økonomi- og erhvervsministeren selv tilkendegiver, er der derfor store potentialer i en øget vejledningsindsats i forsøget på at opnå bedst mulig tilgængelighed. Den eksisterende tilgængelighedsstandard DS 3028 indeholder klare og anvendelige retningslinjer for tilgængelighed, og det er både DSI's og S', SF's, RV's og KD's klare holdning, at man med fordel kunne se på mulighederne for, at DS 3028's status og form ændres, således at mulighederne for, at den kan indgå i byggelovgivning på et mere formelt plan, afdækkes. S, SF, RV og KD mener derfor, at standarden burde være en del af økonomi- og erhvervsministerens intenderede dialog med DSI med henblik på en øget vejledningsindsats.

S, SF, RV og KD stiller sig endvidere positive over for økonomi- og erhvervsministerens tilkendegivelser om, at økonomi- og erhvervsministeren er indstillet på at ændre udmøntningen af bemyndigelsen i den foreslåede § 4 B i byggeloven, således at der i de bygningskategorier, som er omfattet af bemyndigelsen, skal etableres niveaufri adgang – uanset byggesagens omfang og pris. Dog er S, SF, RV og KD fortsat af den holdning, at lovforslaget bør tilgodese så mange handicapgrupper behov som muligt, hvorfor især adgangsforhold også bør gøres tilgængelige for blinde og synshandicappede. Det er både S', SF's, RV's, KD's og DSI's opfattelse, at et sådant tiltag vil være stort set omkostningsfrit og dermed kunne finde sted inden for lovforslagets økonomiske rammer.

I økonomi- og erhvervsministerens tilkendegivelse henvises der til bygningsreglement 1995, kapitel 1.1, stk. 3, der giver mulighed for at anvende lempeligere regler for blandt andet tilgængelighedsbestemmelser, når ombygningsarbejdet efter kommunalbestyrelsens skøn ellers ikke kan gennemføres uden indgribende ændringer i bebyggelsen, idet denne bestemmelse overføres til lovforslaget. S, SF, RV og KD er afvisende over for lempelige regler i implementering af lovgivning på tilgængelighedsområdet, da dette øger risikoen for, at der udføres utilstrækkelige tilgængelighedsforanstaltninger. S, SF, RV og KD er derimod af den holdning, at der skal være klare regler og retningslinjer for til-

gængelighed, og således tillige klare regler for, i hvilke tilfælde der kan gives dispensationer.

S, SF, RV og KD vælger trods ovenstående kommentarer at stemme for lovforslaget, da det som sagt overordnet set er et skridt i den rigtige retning for tilgængelighedspolitikken. S, SF, RV og KD har følgende tilføjelse til ministerens tilkendegivelse i betænkningen med sigte på at tilgodese de syns- og hørehandicappedes behov:

»I forlængelse af økonomi- og erhvervsministerens tilkendegivelse foreslås det, at bemyndigelsen i § 4 B ud over at anvendes til at fastsætte bestemmelser om de fire ovennævnte tilgængelighedsbestemmelser også anvendes til at fastsætte bestemmelser om, at tilgængelighed for syns- og hørehandicappede skal tilgodeses i forbindelse med ombygninger i de i tilkendegivelsen nævnte bygningskategorier.«

Enhedslistens medlem af udvalget bemærker, at EL's hovedprincip, der går ud på at stemme for selv den mindste forbedring, betyder, at EL er nødt til at stemme for lovforslaget.

Det er ikke noget godt lovforslag, og der er overhovedet ikke fundet troværdige løsninger, der sikrer handicaptilgængelighed til det eksisterende byggeri.

EL føler sig ikke overbevist om, at den fremsatte hensigtserklæring udtrykker andet end lidt god vilje. Erklæringen er ikke overbevisende, men da der stilles et krav om etablering af niveaufri adgang ved alle ombygninger, uanset sagens omfang og pris i øvrigt, må det betragtes som et skridt i den rigtige retning.

Der er for mange tilbageværende problemer, som ikke er løst, og EL finder det bekymrende, at der er så lidt vilje til radikale, brugbare løsninger for alle handicapgrupper.

EL håber, at ministerens tilkendegivelse om at fortsætte dialogen med De Samvirkende Invalideorganisationer medfører opfyldelse af lovgivningen, og at yderligere krav og udvidelser kommer på lovprogrammet snarest.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Siunmut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af økonomi- og erhvervsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 1

1) I det under nr. 3 foreslåede § 18 B, stk. 2, 1. og 3. pkt., udgår »eller uddrag heraf«.

[Udlevering af alle dokumenter i fuldstændig og ucensureret stand til belysning af ulykker]

2) I det under nr. 5 foreslåede § 30, stk. 1, litra f, udgår »eller uddrag af dokumenter«.

[Udlevering af alle dokumenter i fuldstændig og ucensureret stand til belysning af ulykker]

Til § 4

3) I stk. 2 ændres 2 steder »den 1. april 2004« til: »den 1. juni 2004«.

[Ændret ikrafttrædelsestidspunkt]

Bemærkninger

Til nr. 1 og 2

Som følge af ændringsforslaget kan økonomi- og erhvervsministeren fremsætte krav om at få udleveret dokumenter med oplysninger, der belyser ulykkens begivenhedsforløb og tekniske årsager. Således skal alle dokumenter, der indeholder de nævnte oplysninger, udleveres i fuldstændig og ucensureret tilstand. Vedkommende, over for hvem kravet fremsættes, har dermed ikke mulighed for at rense dokumenterne for oplysninger. Det er således op til de personer, der gennemfører undersøgelsen, at vurdere, hvilke oplysninger der er relevante for at identificere ulykkens begivenhedsforløb og tekniske årsager, og som dermed skal indgå i undersøgelsen.

Til nr. 3

Da det ikke er muligt at lade lovens § 1, nr. 2-5, vedrørende husbåde, offentligt privat samspil om parkeringsfonde og adgang til at iværksætte undersøgelser af alvorlige ulykker i byggeriet træde i kraft den 1. april 2004, foreslås det, at lovens § 1, nr. 2-5, træder i kraft den 1. juni 2004.

Loven finder således anvendelse på alvorlige ulykker i byggeriet, som indtræffer efter den 1. juni 2004.

Inge-Lene Ebdrup (V) Rikke Hvilshøj (V) Ulrik Kragh (V) nfm. Gudrun Laub (V)
Freddie H. Madsen (DF) Anita Knakkegaard (DF) Carina Christensen (KF) Helle Sjelle (KF)
Tove Videbæk (KD) Jørn Pedersen (S) Jytte Andersen (S) Lars Kramer Mikkelsen (S)
Lissa Mathiasen (S) René Skau Björnsson (S) fmd. Morten Homann (SF)
Niels Helveg Petersen (RV) Keld Albrechtsen (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	55*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristendemokraterne (KD)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

---

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Bilag 1

Oversigt over bilag vedrørende L 106

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat på lovforslag L 106
2	Kopi BOU: Svar på spørgsmål S 1055 om manglende flugtvejsmuligheder for handicappede, fra økonomi- og erhvervsministeren
3	Spm. 1 om, efter hvilke kriterier m.v. det afgøres, om der skal iværksættes undersøgelse af alvorlige ulykker, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 2, om iværksættelse af undersøgelser skal besluttes af et uafhængigt ekspertpanel, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 3 om lovteknisk bistand til ændringsforslag, der sikrer fuld åbenhed om undersøgelser af alvorlige ulykker, til økonomi- og erhvervsministeren
4	Spm. 4 om bortfald af tilgængelighedskrav, såfremt tilgængelighedsforanstaltninger udgør mere end 12,5 pct. af byggeomkostningerne, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 5, om vejledningen om problemerne med omgængelsesmuligheder vil indgå i Folketingets behandling af L 106, til økonomi- og erhvervsministeren
5	Spm. 6 om ministerens holdning til ændring af bygningsreglementet som foreslået af De Samvirkende Invalideorganisationer, til økonomi- og erhvervsministeren
6	Spm. 7 om tilgængelighedsbestemmelser i de lande, Danmark normalt sammenlignes med, og hvordan disse afviger fra bestemmelserne i dansk byggelovgivning, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 8, om ministeren vil tilsende udvalget en oversigt over initiativer på handicapområdet som henvist til under 1. behandlingen, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 9 om, hvor stor en andel af midlerne afsat til handicapinitiativer der vedrører satspuljeforliget, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 10 om, hvor stor en del af initiativerne på handicapområdet der er taget af den nuværende regering, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 11 om begrundelse for, at maksimalgrænsen for tilgængelighedsforbedringer er sat til 12,5 pct., til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 12 om argumentation for, at tilgængelighedskrav vil resultere i færre tilgængelighedsforanstaltninger, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 13 om omfanget af byggeri inden for de senere år, hvor tilgængelighedskrav ville have oversteget grænsen på 12,5 pct. af de øvrige ombygningsomkostninger, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 14 om omfanget af byggeri, hvor der forventes givet dispensation på baggrund af 12,5-procents-grænsen, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 15 om kompetencer og ressourcer i de enkelte kommuner til varetagelse af vurderinger vedrørende 12,5-procents-grænsen, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 16 om kommentar til høringssvar fra Kommunernes Landsforening og Københavns Kommune vedrørende øgede administrationsomkostninger som følge af lovændringen, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 17 om kontrol fra centralt hold af bygherrers fastlæggelse af priser på tilgængelighedsomkostninger, til økonomi- og erhvervsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Spm. 18 om sikring af kommunernes incitament til indskærpelse af tilgængelighedskravene over for bygherrerne, til økonomi- og erhvervsministeren
	Spm. 19 om argumentation for, at det nuværende byggereglement indeholder tilstrækkelige mål- og funktionskrav til at sikre fuld tilgængelighed, til økonomi- og erhvervsministeren
7	Udkast til tidsplan for forslagens behandling
8	Spm. 20, om kommunerne efter gældende regler kan opkræve parkeringsafgift, til økonomi- og erhvervsministeren
	Spm. 21 om, hvilken pris private aktører må opkræve i parkeringsafgift i de forskellige kommuner, til økonomi- og erhvervsministeren
9	Spm. 22 om, hvilke begrænsninger forbuddet mod selvinkriminering indebærer i forbindelse med at kræve materiale udleveret og undersøgelse gennemført, til økonomi- og erhvervsministeren
10	Spm. 23 om, hvilke beregningsforudsætninger der er lagt til grund for maksimalgrænsen på 12,5 pct., til økonomi- og erhvervsministeren
	Spm. 24, om ministeren kan bekræfte, at en stor del af handicappede er beskæftiget inden for service og administration, og hvorfor lovforslaget så ikke indeholder krav om elevatorer i sådanne erhvervsbygninger, til økonomi- og erhvervsministeren
11	Tidsplan for lovforslagets behandling
12	Svar på spm. 20, om kommunerne efter gældende regler kan opkræve parkeringsafgift, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 21 om, hvilken pris private aktører må opkræve i parkeringsafgift i de forskellige kommuner, fra økonomi- og erhvervsministeren
13	Spm. 25, om der kan opnås mere tilgængelighed inden for de økonomiske rammer ved en anden prioritering, til økonomi- og erhvervsministeren
14	Svar på spm. 22 om, hvilke begrænsninger forbuddet mod selvinkriminering indebærer i forbindelse med at kræve materiale udleveret og undersøgelse gennemført, fra økonomi- og erhvervsministeren
15	Svar på spm. 6 om holdning til ændring af bygningsreglementet som foreslået af De Samvirkende Invalideorganisationer, fra økonomi- og erhvervsministeren
16	Svar på spm. 4 om bortfald af tilgængelighedskrav, såfremt tilgængelighedsforanstaltninger udgør mere end 12,5 pct. af byggeomkostningerne, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 5 om vejledningen om problemerne med omgængelsesmuligheder vil indgå i Folketingets behandling af L 106, fra økonomi- og erhvervsministeren
17	Svar på spm. 7 om tilgængelighedsbestemmelser i de lande, Danmark normalt sammenlignes med, og hvordan disse afviger fra bestemmelserne i dansk byggelovgivning, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 8, om ministeren vil tilsende udvalget en oversigt over initiativer på handicapområdet som henvist til under 1. behandlingen, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 9 om, hvor stor en andel af midlerne afsat til handicapinitiativer der vedrører satspuljeforliget, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 10 om, hvor stor en del af initiativerne på handicapområdet der er taget af den nuværende regering, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 11 om begrundelse for, at maksimalgrænsen for tilgængelighedsforbedringer er sat til 12,5 pct., fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 12 om argumentation for, at tilgængelighedskrav vil resultere i færre tilgængelighedsforanstaltninger, fra økonomi- og erhvervsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Svar på spm. 13 om omfanget af byggeri inden for de senere år, hvor tilgængelighedskrav ville have oversteget grænsen på 12,5 pct. af de øvrige ombygningsomkostninger, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 14 om omfanget af byggeri, hvor der forventes givet dispensation på baggrund af 12,5-procents-grænsen, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 15 om kompetencer og ressourcer i de enkelte kommuner til varetagelse af vurderinger vedrørende 12,5-procents-grænsen, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 16 om kommentar til hørings svar fra Kommunernes Landsforening og Københavns Kommune vedrørende øgede administrationsomkostninger som følge af lovændringen, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 17 om kontrol fra centralt hold af bygherrens fastlæggelse af priser på tilgængelighedsomkostninger, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 18 om sikring af kommunernes incitament til indskærpelse af tilgængelighedskravene over for bygherrerne, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 19 om argumentation for, at nuværende byggereglement indeholder tilstrækkelige mål- og funktionskrav til at sikre fuld tilgængelighed, fra økonomi- og erhvervsministeren
18	Spm. 26 om, i hvor stor en andel af byggesager der ikke vil blive stillet krav om tilgængelighedsforanstaltninger ved en maksimalgrænse på 6, 9, 15 henholdsvis 18 pct., til økonomi- og erhvervsministeren
	Spm. 27, om Indenrigsministeriet henholdsvis Tilsynsrådet har givet kommunerne påbud vedrørende manglende opfyldelse af tilgængelighedskrav, til økonomi- og erhvervsministeren
	Spm. 28 om, i hvor mange tilfælde kommunerne har givet bygherrer påbud vedrørende manglende opfyldelse af tilgængelighedskrav, til økonomi- og erhvervsministeren
	Spm. 29 om, hvordan Folketinget skal inddrages i udarbejdelse af vejledning til de kommunale bygningsmyndigheder om, hvordan reglerne skal administreres, til økonomi- og erhvervsministeren
19	Henvendelse af 17/2-04 fra Vallø Handicapforening
20	Spm. 30, om ministeren vil tilsende udvalget en kopi af sit svar på henvendelse af 17/2-04 fra Vallø Handicapforening, til økonomi- og erhvervsministeren
21	Svar på spm. 23 om, hvilke beregningsforudsætninger der er lagt til grund for maksimalgrænsen på 12,5 pct., fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 24, om ministeren kan bekræfte, at en stor del af handicappede er beskæftiget inden for service og administration, og hvorfor lovforslaget så ikke indeholder krav om elevatorer i sådanne erhvervsbygninger, fra økonomi- og erhvervsministeren
22	Svar på spm. 25, om der kan opnås mere tilgængelighed inden for de økonomiske rammer ved en anden prioritering, fra økonomi- og erhvervsministeren
23	Svar på spm. 1 om, efter hvilke kriterier m.v. det afgøres, om der skal iværksættes undersøgelse af alvorlige ulykker, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 2, om iværksættelse af undersøgelser skal besluttes af et uafhængigt ekspertpanel, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 3 om lovteknisk bistand til ændringsforslag, der sikrer fuld åbenhed om undersøgelser af alvorlige ulykker, fra økonomi- og erhvervsministeren
24	Henvendelse af 1/3-04 fra De Samvirkende Invalideorganisationer

Bilagsnr.	Titel
25	Spm. 31 om kommentar til henvendelse af 1/3-04 fra De Samvirkende Invalideorganisationer, til økonomi- og erhvervsministeren
26	Henvendelse af 2/3-04 fra De Samvirkende Invalideorganisationer
27	Spm. 32 om kommentar til henvendelse af 2/3-04 fra De Samvirkende Invalideorganisationer, til økonomi- og erhvervsministeren
28	Svar på spm. 30, om ministeren vil tilsende udvalget kopi af sit svar på henvendelse af 17/2-04 fra Vallø Handicapforening, fra økonomi- og erhvervsministeren
29	1. udkast til betænkning
30	Svar på spm. 26 om, i hvor stor en andel af byggesager der ikke vil blive stillet krav om tilgængelighedsforanstaltninger ved en maksimalgrænse på 6, 9, 15 henholdsvis 18 pct., fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 27, om Indenrigsministeriet henholdsvis Tilsynsrådet har givet kommunerne påbud vedrørende manglende opfyldelse af tilgængelighedskrav, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 28 om, i hvor mange tilfælde kommunerne har givet bygherrer påbud vedrørende manglende opfyldelse af tilgængelighedskrav, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 29 om, hvordan Folketinget skal inddrages i udarbejdelse af vejledning til de kommunale bygningsmyndigheder om, hvordan reglerne skal administreres, fra økonomi- og erhvervsministeren
31	Svar på spm. 31 om kommentar til henvendelse af 1/3-04 fra De Samvirkende Invalideorganisationer, fra økonomi- og erhvervsministeren
32	Svar på spm. 32 om kommentar til henvendelse af 2/3-04 fra De Samvirkende Invalideorganisationer, fra økonomi- og erhvervsministeren
33	Supplerende svar på spm. 3 om lovteknisk bistand til ændringsforslag, der sikrer fuld åbenhed om undersøgelser af alvorlige ulykker, fra økonomi- og erhvervsministeren
34	Meddelelse om, at betænkningsafgivelse er udsendt
35	2. udkast til betænkning
36	Ændringsforslag, fra økonomi- og erhvervsministeren
37	Spm. 33 om bygningsreglementets anvendelse i forbindelse med ombygninger omfattet af lovforslaget, til økonomi- og erhvervsministeren
38	3. udkast til betænkning
39	Spm. 34 om, hvorledes toiletter kan være tilgængelige for handicappede uden at leve op til kravene i DS 3028, til økonomi- og erhvervsministeren
40	Svar på spm. 33 om bygningsreglementets anvendelse i forbindelse med ombygninger omfattet af lovforslaget, fra økonomi- og erhvervsministeren
41	Svar på spm. 34 om, hvorledes toiletter kan være tilgængelige for handicappede uden at leve op til kravene i DS 3028, fra økonomi- og erhvervsministeren
42	Økonomi- og erhvervsministerens tilkendegivelse til betænkningen over L 106
43	4. udkast til betænkning
44	Spm. 35, om bestemmelser angivet i ministerens tilkendegivelse i betænkningssudkastet omfatter adgangsforhold for syns- og hørehandicappede, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 36 om initiativer til forbedringer af tilgængelighed for syns- og hørehandicappede, såfremt disse ikke er omfattet af ministerens tilkendegivelse, til økonomi- og erhvervsministeren

Bilag til bet. o. lovf. vedr. byggeloven m.v.

Bilagsnr.	Titel
	Spm. 37 om lovteknisk bistand til udarbejdelse af ændringsforslag, såfremt der ikke er taget højde for tilgængelighedsforbedringer for syns- og hørehandicappede, til økonomi- og erhvervsministeren
	Spm. 38, om ministeren vil foretage en undersøgelse af lempelser og dispensationer, der er givet i henhold til loven, når denne har haft virkning i 2 år, til økonomi- og erhvervsministeren
45	Tidspunkt for betækningsafgivelse over lovforslaget
46	Svar på spm. 35, om bestemmelser angivet i ministerens tilkendegivelse i betækningsudkastet omfatter adgangsforhold for syns- og hørehandicappede, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 36 om initiativer til forbedringer af tilgængelighed for syns- og hørehandicappede, såfremt disse ikke er omfattet af ministerens tilkendegivelse, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 37 om lovteknisk bistand til udarbejdelse af ændringsforslag, såfremt der ikke er taget højde for tilgængelighedsforbedringer for syns- og hørehandicappede, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 38, om ministeren vil foretage en undersøgelse af lempelser og dispensationer, der er givet i henhold til loven, når denne har haft virkning i 2 år, fra økonomi- og erhvervsministeren

Nogle af udvalgets spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren og dennes svar herpå samt økonomi- og erhvervsministerens tilkendegivelse til betænkningen.

Spørgsmål og svar samt økonomi- og erhvervsministerens tilkendegivelse til betænkningen er optrykt efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål 33:

Med henvisning til ministerens svar på spørgsmål nr. 15, jf. L 106 – bilag 17, bedes ministeren gøre rede for, i hvilket omfang og hvordan de ombygninger, der er omfattet af lovforslag nr. L 106, skal byggesagsbehandles ifølge bygningsreglementets bestemmelser herom.

Ministeren bedes oplyse, hvordan det sikres, at ombygninger, der er omfattet af lovforslag nr. L 106, ikke i strid med intentionerne i bygningsreglementet behandles som faldende ind under bygningsreglementets anmeldelsessystem, og dermed ikke bliver underkastet en egentlig dybdegående sagsbehandling, jf. bygningsreglementets ombygningsbestemmelser.

Svar:

Ombygningssager, der er omfattet af lovforslag nr. L 106, skal behandles som alle andre byggesager, blot skal kommunen stille krav om etablering af niveaufri adgang, handicapparkeringspladser, handicaptoiletter og elevator i offentligt tilgængeligt byggeri, hvis udgifterne hertil ikke overstiger 12,5 % af de øvrige ombygningsomkostninger.

Ved anmeldelsessager skal bygherren indsende en tydelig beskrivelse af det arbejde, der skal udføres, hvorfor byggesagsbehandlingen ikke adskiller sig væsentligt fra behandlingen af sager, der kræver byggetilladelse. Anmeldelsessystemet gælder for mindre byggesager, hvor det er let for kommunen at overskue byggesagen, og om byggearbejdet overholder byggelovgivningens bestemmelser.

Kommunerne skal derfor påse, at bestemmelserne i lovforslag nr. L 106 er overholdt, uanset om der er tale om en byggesag, der kræver byggetilladelse eller en anmeldelsessag.

Spørgsmål 37:

Hvis ministeren ikke er indstillet på at imødekomme de syns- og hørehandicappedes behov for tilgængelighedsforbedringer, anmodes ministeren om lovteknisk bistand til udarbejdelse af ændringsforslag, der sikrer, at disse gruppers behov også omfattes af lovforslaget.

Svar:

Som nævnt i min besvarelse af spørgsmål nr. 35, så er lovforslag nr. L 106 tilrettelagt i forhold til 4 eksisterende tilgængelighedsbestemmelser i byggeloven, og krav til syns- og hørehæmmede adgangsforhold vil betyde offentlige merudgifter udover rammen til lovforslag nr. L 106.

Ønsker spørgsmålsstilleren en ændring i lovforslag nr. L 106, således at bestemmelser, som skal tilgodese syns- og hørehandicappedes behov for tilgængelighedsforbedringer, indarbejdes i lovforslaget, vil der rent lovteknisk ikke skulle udarbejdes et ændringsforslag, idet selve lovændringen alene er en bemyndigelse til at fastsætte nærmere bestemmelser i en bekendtgørelse.

Da den påtænkte udmøntning af bemyndigelsen, og hermed hvilke tilgængelighedsbestemmelser, der bliver omfattet af udmøntningen, fremgår af min tilkendegivelse til betænkningen over lovforslag nr. L 106, skal der i stedet udarbejdes en tillægstekst til min tilkendegivelse, som spørgsmålsstilleren kan anmode om at få optaget i betænkningen over lovforslag nr. L 106.

Økonomi- og Erhvervsministeriet har derfor udarbejdet følgende forslag til tillægstekst til min tilkendegivelse, der på anmodning fra et medlem af Boligudvalget kan indarbejdes i betænkningen:

»I forlængelse af økonomi- og erhvervsministerens tilkendegivelse foreslås det, at bemyndigelsen i § 4 B udover at anvendes til at fastsætte bestemmelser om de 4 ovennævnte tilgængelighedsbestemmelser også anvendes til at fastsætte

bestemmelser om, at tilgængelighed for syns- og hørehandicappede skal tilgodeses i forbindelse med ombygninger i de i tilkendegivelsen nævnte bygningskategorier.«

Regeringen kan ikke tilslutte sig denne tillægstekst, idet der ikke indenfor rammen af lovforslag nr. L 106 kan findes finansiering til et sådant krav.

Spørgsmål 38:

Agter ministeren at foretage en undersøgelse af lempelser og dispensationer, der er givet i henhold til denne lov, når loven har virket i 2 år, dvs. inden udgangen af 2007?

Svar:

Først vil jeg gerne påpege, at lovforslaget alene indebærer den ændring, at tilgængelighedskravene skal gælde ved nogle flere ombygninger, end de gør i dag. Det er ikke meningen, at lovforslaget skal give kommunerne mulighed for at lempe tilgængelighedskravene på nogen måde.

Det er heller ikke sådan, at reglerne om dispensation ændres. Der kan meddeles dispensation, hvis kommunalbestyrelsen skønner, at der foreligger en dokumenteret og saglig begrundelse for dispensationen, og at denne begrundelse er forenelig med hensynet bag bestemmelsen.

Herudover har DSI en særlig lovhjemlet klageadgang, når det drejer sig om afgørelser vedrørende handicaptilgængelighed, og det gælder naturligvis også i sager, hvor der dispenseres fra kravene om tilgængelighedsforanstaltninger.

Jeg vil gerne gennemføre en undersøgelse af, hvor mange dispensationer, der er givet i forbindelse med de ombygningssager, der er omfattet af lovforslag nr. L 106, når lovændringen har virket i et par år, dvs. inden 1. maj 2007.

Økonomi- og erhvervsministerens tilkendegivelse til betænkningen:

Jeg har på baggrund af Dansk Folkepartis opfordring i forbindelse med 1. behandlingen af lovforslag nr. L 106 overfor Folketinget tilkendegivet, at jeg var villig til at se på, om man ved at prioritere på en anden måde kan opnå mere tilgængelighed for pengene inden for den samme økonomiske ramme. Økonomi- og Erhvervsministeriet har haft dialog med handicaporganisationerne om tilgængelighed til byggeriet, og der er

afholdt 2 møder med De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) om prioriteringerne i lovforslag nr. L 106.

Jeg kan oplyse, at jeg på baggrund af disse møder er indstillet på en fortsat dialog mellem DSI og Økonomi- og Erhvervsministeriet med henblik på at sikre, at intentionerne i den eksisterende lovgivning følges, og at de midler, der i dag anvendes på handicaptilgængelighed, ikke fejlanvendes på grund af uvidenhed eller mangel på relevant vejledning m.v. På baggrund af drøftelserne med DSI og på baggrund af blandt andet den seneste tids eksempler på fejlinvesteringer i handicaptilgængelighed er det mit klare indtryk, at potentialet i eksemplvis en øget vejledningsindsats er store.

Jeg kan herudover oplyse, at jeg er indstillet på at ændre udmøntningen af bemyndigelsen i § 4 B, så den i højere grad imødekommer DSI's ønsker på dette område.

Bemyndigelsen i § 4 B ændres således, at der ved alle ombygninger i de bygningskategorier, som er omfattet af bemyndigelsen, skal etableres niveaufri adgang. Der fastsættes dermed ikke en maksimalgrænse for niveaufri adgang. For de øvrige tilgængelighedsforanstaltninger vil der fortsat være en maksimalgrænse, som vil være lidt lavere end de i lovforslaget nævnte 12,5 %. Det skyldes, at de økonomiske konsekvenser af den ændrede udmøntning skal holdes indenfor den økonomiske ramme, der er afsat til lovforslag nr. L 106.

Jeg skal derfor overfor udvalget anmode om, at følgende optrykkes i betænkningen til lovforslag nr. L 106:

»Økonomi- og erhvervsministeren foreslår, at økonomi- og erhvervsministeren med lovforslaget bemyndiges til at fastsætte regler om anvendelsesområdet for byggelovgivningens tilgængelighedsbestemmelser i forbindelse med ombygninger og andre forandringer i bestående bebyggelse.

Bemyndigelsen anvendes til at fastsætte nærmere regler om anvendelsen af følgende af bygningsreglementets tilgængelighedsbestemmelser:

- 1) Krav om etablering af niveaufri adgang til bygninger
- 2) Krav om etablering af handicapparkeringspladser ved bygninger

- 3) Krav om indretning af handicaptolletter i bygninger
- 4) Krav om installation af elevator i bygninger

Bestemmelsen skal gælde for:

- a) Offentligt tilgængelig bebyggelse
Der vil eksempelvis være tale om hoteller, restauranter, biografteatre, udstillingsbygninger, biblioteker, museer, kirker, institutioner, skoler, sundhedsklinikker, gymnasier, idrætshaller og -anlæg, svømmehaller m.v.
- b) Erhvervsbebyggelse til administration og service
Der vil f.eks. være tale om bygninger til handel, f.eks. butikker og supermarkeder, og bygninger til kontor, herunder til offentlig administration.

For begge bygningskategorier gælder, at der er tale om både offentligt og privat ejede bygninger.

Enfamiliehuse og etageboligbyggeri vil ikke være omfattet af bemyndigelsen, da der efter gældende lovgivning ydes hjælp til indretning af boliger gennem serviceloven, når indretning er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den enkelte. Erhvervsbebyggelse til industri og produktion og landbrugsbebyggelse vil ikke være omfattet af bemyndigelsen, idet det må formodes, at meget få fysisk handicappede vil være beskæftigede i disse erhverv.

I nogle bygninger vil enkelte af kravene ikke være relevante. Elevatorkravet udløses efter gældende regler alene i bygninger med 2 eller flere etager over stueplan, og i f.eks. småbutikker, hvor toilettet alene benyttes af personalet, stilles der efter gældende lov ikke krav om etablering af handicaptolletter.

En allerede eksisterende ombygningsbestemmelse i byggelovgivningen, jf. bygningsreglement 1995, kap. 1.1, stk. 3, giver mulighed for at anvende lempeligere regler for blandt andet tilgængelighedsbestemmelser, når ombygningsarbejdet efter kommunalbestyrelsens skøn ellers ikke kan gennemføres uden indgribende ændringer i bebyggelsen. I sådanne tilfælde kan kommunalbestyrelsen helt eller delvist se bort fra krav om tilgængelighedsforanstaltninger.

Bemyndigelsen i § 4 B udmøntes på følgende måde:

Der stilles krav om etablering af niveaufri adgang ved alle ombygninger, som er omfattet af bemyndigelsen, uanset byggesagens omfang og pris i øvrigt.

Herudover fastsættes der krav om etablering af handicapparkeringspladser og indretning af handicaptolletter, når udgiften til disse 2 tilgængelighedsforanstaltninger ikke overstiger en vis procentsats af de øvrige byggeomkostninger. Krav om etablering af handicapparkeringspladser og indretning af handicaptolletter udløses dermed ikke i de tilfælde, hvor omkostningerne til disse tilgængelighedsforanstaltninger udgør mere end en vis procentsats af de øvrige ombygningsomkostninger.

I offentligt tilgængeligt byggeri fastsættes der desuden krav om installation af elevator. Elevatorkravet skal dog beregnes særskilt, således at der stilles krav om installation af elevator i de byggesager, hvor udgiften til etablering af handicapparkeringspladser, indretning af handicaptolletter og installation af elevator ikke overstiger en vis procentsats af de øvrige ombygningsomkostninger.

I de byggesager, hvor etablering af handicapparkeringspladser, indretning af handicaptolletter og installation af elevator overstiger denne procentsats, stilles der fortsat krav om etablering af handicapparkeringspladser og indretning af handicaptolletter, når udgifterne hertil ikke overstiger samme procentsats.

Da tilgængelighedsbestemmelserne er indført i byggelovgivningen på forskellige tidspunkter, vil nogle af tilgængelighedsforanstaltningerne allerede være gennemført i et antal bygninger. Er der etableret handicapparkeringspladser og indrettet handicaptolletter i en bygning, vil der ikke blive stillet krav om gennemførelse af disse krav. Det er således kun udgiften til de tilgængelighedsforanstaltninger, som er relevante i forhold til den enkelte bygning, som skal indgå i beregningen af, om udgifterne hertil ligger over procentsatsen.

Er der således i en bygning etableret parkeringspladser, stilles der ikke krav om dette, men der skal fortsat indrettes handicaptollet, og i offentligt tilgængeligt byggeri installeres elevator, hvis dette er muligt inden for procentsatsen.

De i medfør af bemyndigelsen udfærdigede bestemmelser skal gælde for den enkelte byg-

ning. Det betyder, at hvis der i en ejendom er flere bygninger, vil det alene være den bygning, hvor der foretages ombygninger, der omfattes af bestemmelserne.

De udfærdigede bestemmelser skal også gælde for fredede bygninger, og det vurderes, at kravene i de fleste tilfælde kan opfyldes uden, at arkitektoniske eller kulturelle værdier går tabt.

Hvis der er behov for at tage særlige hensyn til arkitektoniske eller kulturelle værdier, kan det ske efter de allerede eksisterende regler i bygningsreglementet, jf. bygningsreglement 1995, kap. 1.1, stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter en konkret vurdering af den bebyggelse, der øn-

skes ombygget, helt eller delvis se bort fra krav om tilgængelighedsforanstaltninger, såfremt ombygningen ellers ikke lader sig gennemføre uden indgribende ændringer i bebyggelsen.

Det forudsættes, at den ændrede bemyndigelse kan holdes inden for den angivne økonomiske ramme. Der vil derfor efter forhandling med de kommunale parter blive fastlagt en ny maksimalgrænse.

Økonomi- og erhvervsministeren vil oplyse den nye maksimalgrænse til Boligudvalget, når forhandlingerne med de kommunale parter er afsluttet.«